

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (40)

Спецвипуск до тижня науки

«Сучасний коледж – науково-методична майстерня»

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (40)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 01 травня 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 2(40). – 133с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНО ПРО МІСЮ ВИКЛАДАЧА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>МАРЦЕНЮК О.Г.</i>	5
THE PECULIARITIES OF PRACTICAL USE OF ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN MODERN ENGLISH	
<i>Ліана ГРИЦИШЕНА</i>	7
PHONETICS VS PHONOLOGY	
<i>Владислава ГУРКАЛО</i>	13
АФІКСАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНОТАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	
<i>Анжеліка КУЛИК</i>	16
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ- ЗООНІМІВ ТА ЇХ УКРАЇНОМОВНІ ЕКВІВАЛЕНТИ	
<i>Софія РЕМЕНЯК</i>	20
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТА МОТИВАЦІЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА	
<i>Ілона СНІГУР, Анастасія ФУССА</i>	25
ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
<i>Юлія ХОМЕНКО</i>	30
TYPOLGY OF THE SYSTEM OF PARTS OF SPEECH IN ENGLISH LANGUAGE	
<i>Леся ПАВЛИШИНА</i>	36
ORIGINS AND LINGUISTIC PECULIARITIES OF NEW ZEALAND ENGLISH	
<i>Олександра ДЕРЕВЕНКО</i>	39
ТОПОНІМІЧНА ЛЕКСИКА ТА МЕТОДИ ЇЇ ОПИСУ В АНГЛОМОВНИХ СЛОВНИКАХ	
<i>Марія ФЕДОРИШИНА</i>	43
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВНЗ	
<i>МАЗУР Т.А.</i>	49
ЗНО З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: НА ВСІ 200!	
<i>БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю.</i>	53
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ІМЕННИК» У 6 КЛАСІ	
<i>Тетяна БАГРІЙ</i>	57
СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДІЄСЛОВО» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ	
<i>Діана СІЛКО</i>	61
ІГРАШКА У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Маріям МАДЖИДОВА</i>	66
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Вікторія ТЕТЕРУК</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ РІЗНИХ ВИДІВ ЛІЧБИ	
<i>Анастасія М'ЯКУШ</i>	76

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ДОВГАНЮК</i>	79
УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ПШЕНИЧНА</i>	82
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ	
<i>Марина СИТНИК</i>	87
ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ФІЗИКИ	
<i>МИСЛИЦЬКА Н. А., КУЗЬМИНСЬКИЙ О.В., БАЙДА А.Г.</i>	95
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВИМОГА ЧАСУ	
<i>РОМАНУХА Ю. В.</i>	100
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ СДУГ	
<i>БАРЩЕВСЬКА І.В.</i>	102
ЕЛІТА РОЛОНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-ТУРЕЦЬКУ ВІЙНУ 1621 РОКУ	
<i>ЛИСИЙ А.К.</i>	104
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	
<i>Андрій САТАНОВСЬКИЙ</i>	107
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
<i>КИСЕЛЬОВ Д.Л.</i>	111
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	
<i>Ярослава ЯРЕМЕНКО</i>	115
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	
<i>Яна СТЕЦЮК</i>	119
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ	
<i>Катерина ФОРОСТЯНА</i>	125
ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>ЧМІХАЛЕНКО В. С</i>	128

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей
Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

- Дати такій дитині час на «відновлення» уваги, не вимагати більше, ніж дитина може в даний момент зробити: якщо 2 хвилини – тоді 2 хвилини, 5 – тоді 5, якби ви не намагалися «спіймати» більше його уваги, не вийде.

- Таких дітей потрібно мотивувати та хвалити за будь-які позитивні дрібниці.

- Настоювати на грамотному підборі спортивних секцій.

- А також це робота з психологом, арт-терапія тощо.

Незважаючи на всі труднощі, діти із СДУГ – це, здебільшого, обдаровані люди, які потребують особливої підтримки, уваги та розуміння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Галян І. М. Психодіагностика. Навчальний посібник / І. М. Галян . - К.: Академвидав. - 2009. - 464 с.
2. Дуткевич Т.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності / Т.В. Дуткевич, О.В Савицька - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 256 с.
3. Корольчук М.С. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /М.С. Корольчук, В.І. Осьодло; за заг. ред. М.С.Корольчука. М.: Москва - 2010.- 400 с.
4. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики: навч.-метод. Посіб / С.А. Поліщук. – Суми : Університетська книга - 2009. – 226 с.

*Стаття надійшла до редакції
10 квітня 2022р.*

ЕЛІТА РОЛОНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-ТУРЕЦЬКУ ВІЙНУ 1621 РОКУ

УДК 94(477+438)''1621''

ЛИСИЙ А.К.

*к.іст.н., викладач кафедри суспільних дисциплін
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Актуальність теми полягає у необхідності подальшого вивчення джерельної бази подій 1621 р., адже Хотинська війна є важливою сторінкою не тільки в історії України XVII ст., але й Східної Європи. У значній мірі тема досліджена. Але залишається чимало аспектів, які очікують свого з'ясування. Напружена боротьба з переважаючими турецькими військами під Хотином, благополучне для Польщі завершення цієї кампанії справили на сучасників достатньо сильне враження. Численні записки і

щоденники спогадів її учасників стали популярними у Речі Посполитій й в інших європейських державах. Відразу після повернення польського війська на батьківщину ці записки швидко поширювалися у рукописних копіях, продовжуючи жити незалежно від своїх авторів. Починаючи з сер. XVII ст., вони з'явилися вже у вигляді окремих книг. Їх популярність визначалася не тільки поширенням у той час героїчним і лицарським сюжетом, скільки особливістю ворога, якому протистояли автори

щоденників: саме під Хотиним вперше було завдано серйозного удару по престижу Османської імперії. Серед них помітне місце займає щоденники, як різновид літературного жанру. Зокрема це мемуари Якуба Собеського, Прокопа Збігневського, Станіслава Любомирського та Яна Остророга, які різнобічно висвітлюють події Хотинської війни. На жаль, в українському джерелознавстві ці діаріуші не удостоїлися окремого дослідження.

Дослідження описаних спогадів очевидців та учасників кампанії дозволить уточнити чимало деталей перебігу воєнних подій Хотинської війни та укладання мирного договору. Ці аспекти важливі для вивчення минулого нашого краю.

Дослідження мемуарних джерел Хотинської битви 1621 р. розпочалося лише в другій половині XIX ст., коли вони були опубліковані у збірнику «Рамаяткі о вурправе chocimskiej г. 1621» («Щоденники Хотинської експедиції 1621 р.»), укладачем якого став польський фольклорист й історіограф Паулі Жегота Ігнацій. На сьогоднішній день немає жодної наукової роботи ні в українській, ні в польській історіографії, яка б подавала ґрунтовний аналіз даних джерел. Існує лише невелика кількість праць, в яких дослідники звертаються до записок Я. Собеського [1], С. Любомирського Я. [2], Остроґрога [3] та П. Збігневського [4] під час вивчення історії Хотинської війни. Натомість жодне джерело не удостоїлося повного перекладу та видання українською мовою, хоча є цінними джерелами з вітчизняної історії та міжнародних відносин.

Проте ще існують інші маловідомі або нещодавно відкриті щоденники, зокрема авторства М. Мархоцького [5], які проливають світло на невідомі аспекти польсько-турецької війни 1621 р. Тому ця

тема заслуговує у майбутньому більшої уваги дослідників ранньомодерного часу.

Я. Собеський, С. Любомирський та Я. Остророг були представниками заможних та впливових польських родів тогочасної Речі Посполитої, що відкривало для них перспективу кар'єрного та політичного росту, а також навчання у кращих польських та європейських університетах. Щодо П. Збігневського, то образність та його обізнаність з історії та грецької літератури свідчить про його освідченість та здобуту класичну освіту.

Більшість авторів щоденників (за винятком Я. Остроґрога) були безпосередніми очевидцями подій під Хотиним 1621 р., тому сумніватися у достовірності поданої там інформації у нас немає сумнівів. Хоча існують певні неточності у викладенні окремих фактів, проте загалом зміст щоденників не суперечать один одному. Наявні відмінності та акценти на подіях навпаки доповнюють історичну картину Хотинської битви, адже висвітлюють її перебіг з різноманітних кутів зору.

Всі щоденники написані за хронологічним принципом. З огляду на часові межі описаних там подій їх можна розділити на дві групи. До першої належать діаріуш Я. Собеського та С. Любомирського, які охоплюють окрім безпосереднього періоду Хотинської битви, ще й мобілізаційні заходи польського уряду та перебіг походу армії Речі Посполитої до місця воєнної баталії. До другої групи можна віднести щоденники Я. Остроґрога та П. Збігневського, які обмежуються лише висвітленням подій під Хотиним.

Найвідоміший та найбільший за обсягом із щоденників належить авторству Я. Собеського і подає відомості про Хотинську битву 1621 р. На його основі

батько майбутнього польського короля написав книгу «*Commentariorum Chotinensis belli libri tres*» (Примітки Хотинської війни в трьох книгах), яка опублікована в 1646 р. у Данцигу. Вона більша за обсягом ніж першоджерело, оскільки автор додав до неї різноманітні історичні відомості: опис місцевості, характеристику деяких учасників війни та їх подальшу долю, а також події, які відбувалися вже по закінченню битви під Хотиним. Більшість вітчизняних істориків, при дослідженні історії Хотинської війни, звертаються саме до цього джерела, оскільки існує переклад на російську мову, здійснений К. Мельником у збірнику «Мемуары, относящиеся к истории Южной Руси» 1896 р.

Цінність кожного з «Щоденників» як джерел з вивчення історії Хотинської війни полягає в поданні важливих відомостей, які проливають світло на підготовку Речі Посполитої до військового походу, розгортання битви та підписання мирного договору. Зокрема, у них описано засідання сейму, де вирішувалися проблеми пов'язані з війною: призначення головнокомандувачем Я. К. Ходкевича та його заступником С. Любомирського, чисельність військ сторін конфлікту, перебіг воєнних сутичок, настрої серед воїнів та підписання миру.

У всіх щоденниках прослідковується більший чи менший вплив ідей сарматизму та месіанської ролі Речі Посполитої як захисниці християнської Європи у боротьбі з загрозою ісламу. Проте підкреслення особливої ролі народу в цьому протистоянні практично відсутнє, оскільки автори соромилися описувати випадки дезертирства, грабунків та злочинів проти

мирного населення у лавах жовнірів Речі Посполитої.

Роль і місце козацького війська у перемозі над турецьким військом залежить від автора конкретного щоденника. Загалом, звитяга та мужність українського війська високо оцінюється польським воєначальниками Я. Собеським та С. Любомирським. Я. Остророг також чимало уваги приділяє подіям на козацькій частині фронту боротьби з турецько-татарським військом. Натомість П. Збігневський досить мало згадує у своїх спогадах про запорожців. Проте на нашу думку, усі автори у світлі сучасних студій як польських, так і українських істориків, належним чином не доцінили місце козаків П. Сагайдачного у хотинській перемозі.

Цінність окремих діаріушів полягає у наявності у них змісту пунктів Хотинського договору, адже Я. Собеський був безпосереднім учасником переговорного процесу, а С. Любомирський мав доступ до королівської та гетьманської канцелярії. Вони також відображали бачення ходу битви серед вищого польсько-литовського керівництва. Натомість П. Збігневський у більшій мірі відобразив у своєму творі настрої серед шляхтичів та простих жовнірів. Щодо Я. Острога, то він на основі спогадів очевидців, зумів синтезувати цілісну картину хотинської баталії. Його відсутність під Хотиним звичайно применшує вірогідність висвітлених у щоденнику подій, проте у меншій мірі простежується сентименталізм та надмірна ворожість, суб'єктивність у ставленні до ворога, що викликана кривавими спогадами та смертями побратимів на полі бою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Pamijtnik wojny Chocimskiej Jakoba Sobieskiego / Komp. W. Syrokomla. Petersburg : 1854. 108 s.; Гриценко І. Хотинська війна у записках Якуба Собеського // матеріали Міжнародної наукової конференції [Хотинська війна (до 380-річчя)], (Хотин, 22 жовт. 2001 р.)... С. 16-20.
2. Lubomirski S. Diariusz wojny tureckiej pod Chocimem r. 1621 // Pamijtniki o wyprawie chocimskiej r. 1621 / Komp. Z. Pauli. Krakow : 1853. S. 65-105
3. Ostrorog J. Dziennik wojny tureckiej w Woloszech // Pamijtniki o wyprawie chocimskiej r. 1621. S. 15-39.
4. Zbigniewski P. Diariusz wyprawy chocimskiej r. 1621 // „Starozytnosci histor. polskie” A. Grabowskiego, t. I (Krakow 1840). S. 15-41.
5. Мархоцький М. Історія або щоденник розправи війська польського... / Переклад Т. Ковальця / [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://en.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/07/QNHU_2016_18_T.Koval ets.

Стаття надійшла до редакції
10 квітня 2022р.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

УДК 373.3.011.3 – 052:316.614

Андрій САТАНОВСЬКИЙ

*студент факультету педагогіки і фінансово-екномічної діяльності
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж*

Науковий керівник:

*викладач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик,
к.пед.н, доц. Дровозюк Л.М.*

Annotation. *The article raises the issue of pedagogical conditions for the formation of social interaction skills in primary school students. The concept of "social interaction skills", its structure and conditions of formation are analyzed. The course and results of formation of students' social interaction skills level diagnostics are highlighted.*

Key words: *socialization, social interaction skills, interactive teaching methods.*

Постановка проблеми. У сучасний період інформаційних технологій та глобалізації соціальний розвиток людини набуває нових якостей, сенсів та вимірів, що вимагає від особистості ширшої та глибшої соціальної компетентності, зокрема оволодіння так званими soft skills – м'якими, або гнучкими соціальними навичками, до яких належать навички соціальної взаємодії, а це передовсім навички ефективного спілкування, роботи в команді, самопрезентації, самоорганізації, управління власним розвитком, розв'язання конфліктів та ін. Навички соціальної взаємодії потрібні людині як для повсякденного життя так і для навчання та професійної діяльності. Приділяючи увагу на вироблення таких навичок в учнів, ми формуємо компетентну та конкурентноспроможну особистість. У зв'язку із запровадженням концепції «Нова українська школа», більше уваги